

Uppdrag gransknings reportage borde inte förvåna någon

SVT Opinion den 29 augusti 2019

SVTs Uppdrag Granskning (28 augusti) rapporterar om den dåliga flyktingintegrationen i Filipstad och vilka effekter detta får på kommunens ekonomi. Det är lätt att konstatera att flera mindre kommuner står inför en situation liknande den som Filipstad upplever. Detta borde inte förvåna någon.

Flyktingar har svårt att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Speciellt besvärlig är situationen för de utan, eller med kort, utbildning. Detta gör att flyktinginvandringen utgör en kostnad för de offentliga finanserna lång tid efter att flyktingarna invandrat till Sverige.

Med hjälp av de studier som visar hur flyktinginvandring påverkar Sveriges offentliga finanser går det att få en uppfattning om hur flyktinginvandringen påverkar kommunernas ekonomi.

Av dessa framgår bland annat hur flyktinginvandring påverkar den offentliga sektorns finanser från och med året efter att flyktingarna erhållit asyl i Sverige och sju år därefter. Det framkommer att den offentliga sektorns nettokostnad för varje flykting året efter folkbokföring i Sverige i genomsnitt uppgår till cirka 190.000 kronor. Efter sju år i landet uppgår motsvarande kostnad till i genomsnitt cirka 95.000 kronor per flykting.

Särskilt besvärlig blir situationen i kommuner med hög arbetslöshet och höga kostnader för försörjningsstöd. Inte sällan är detta kommuner på landsbygden. Tidigare erfarenheter av att flyktingar bosätter sig på avfolkningsorter är dåliga. Under slutet av 1980- och början av 1990-talet utplacerades flyktingar enligt den så kallad "Hela Sverige-strategin".

Syftet var att fördela flyktingmottagandet över landet. Resultatet blev att de flyktingar som placerades på orter med dåligt arbetsmarknadsläge hade stora svårigheter att komma i sysselsättning med långvarig arbetslöshet och försörjningsstödsberoende som följd.(4)(5)

Att flyktingar bosätter sig på orter med dåliga möjligheter till sysselsättning är således negativt för såväl kommunernas ekonomi som för flyktingarnas långsiktiga möjligheter till försörjning.

Att flyktinginvandring skulle vara positivt för landsbygden kan tyckas rimligt utifrån det faktum att flyktinginvandrare ofta är i arbetsför ålder och därmed kan ha en dämpande effekt på den åldrande befolkning som många landsbygdskommuner står inför.

Förhoppningarna kommer dock på skam då invandring har en relativt begränsad påverkan på åldersstrukturen medan flyktingarnas dåliga integration på arbetsmarknaden får negativa effekter på kommunernas ekonomi.

Att flyktingar bosätter sig på mindre orter med dåliga möjligheter till sysselsättning bör, utifrån vad man vet från tidigare erfarenheter, undvikas. Det har varit känt länge.

Den situation som Filipstad och andra kommuner upplever är därför inte att betrakta någon överraskning. Flyktinginvandring ska inte framställas som ett sätt att hålla landsbygden levande.

Istället visar erfarenheterna att staten behöver ta ett ökat ansvar för de ekonomiska konsekvenser som den bristande integrationen för med sig för kommunerna.

Mats Hammarstedt